

**ДО: Г-Н БОЙКО БОРИСОВ
МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**КОПИЕ: Г-Н ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ**

**Г-ЖА НИКОЛИНА АНГЕЛКОВА
МИНИСТЪР НА ТУРИЗМА**

СТАНОВИЩЕ

**НА АСОЦИАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ТУРОПЕРАТОРИ И ТУРИСТИЧЕСКИ АГЕНТИ,
БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ АГЕНЦИИ, БАТА и СДРУЖЕНИЕ ТУРИЗЪМ
ПО
НАРЕДБА № Н-18 ЗА РЕГИСТРИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ НА ПРОДАЖБИ В ТЪРГОВСКИТЕ
ОБЕКТИ ЧРЕЗ ФИСКАЛНИ УСТРОЙСТВА**

УВАЖАЕМИ Г-Н БОРИСОВ,

В допълнение към официалните позиции и експертни разработки, депозирани в периода м. февруари – м. юни 2019 г в съответните отговорни институции, с настоящото **Асоциация на българските туроператори и туристически агенти, АБТТА, Българска Асоциация на туристическите агенции, БАТА и Сдружение Туризм** изразяват решително несъгласие с концепцията на Наредба Н-18 и предупреждават, че новият нормативен акт може да има катастрофални последици за българския туризъм и сериозно негативно въздействие върху българската икономика като цяло.

С волята да подкрепим усилията на държавата за изсветляване на сивия сектор и с правомощията на законни представители на българските туроператори и туристически агенти, в периода м. февруари – м. юни инициирахме поредица от консултации и работни срещи с правоприлагащия орган.

За съжаление, желанието ни да подпомогнем българския туристически бизнес да изпълни законовите предписания не постигна желания резултат и по-малко от 3 месеца преди изтичане на крайния срок за привеждане на дейността в съответствие с новите изисквания, българските туроператори и туристически агенти са убедени, че новата правна норма не само няма да подобри, но ще влоши фискализацията на продажбите в туризма.

Считаме, че при разписването на наредбата не са взети под внимание спецификите на този сектор от туристическата индустрия и не е направена правилна оценка на въздействието върху икономическия, социалния и фискалния резултат от нейното въвеждане.

Новият подзаконов акт съдържа регулации, които не защитават националния фискс, но представляват излишна административна тежест за осъществяване на стопанската инициатива.

В този смисъл, съществува реална опасност от генерирането на неблагоприятен ефект върху икономическото развитие на туроператорския и тур агентски сектор, което ще доведе до закриване на бизнеси, преместването им извън територията на България или преминаването им в сивия сектор, респ. до намаляване на работни места и до съкращаване на всички свързани приходи в държавния бюджет.

По-долу, предлагаме на Вашето внимание някои аргументи в подкрепа на тезата ни:

- Въпреки, че реализация на туристическите услуги е географски обусловена, процесите на предлагане и продажба на тези услуги са гео-независими.
Еднаквите условия на реализация и различните условия на продажба в контекста на рестрикциите на Наредба 18 ще поставят българските туристически агенции в изключително неблагоприятна позиция спрямо европейските им конкуренти, които не са обект на подобни регулации.
Колкото и парадоксално да звучи, това важи и за туристическите услуги в България – ако един клиент от България поиска да закупи туристическа услуга в България, той може да получи тази услуга несравнимо по-лесно от европейски туристически агент или туроператор, отколкото от български такъв, т.к. рестрикциите се отнасят само до базираните в България системи, но не засягат останалите, които функционират на българския пазар.
За да бъдат гарантирани равнопоставени условия за всички участници, функциониращи на българския пазар, тези изисквания трябва да бъдат наложени и на тези чуждестранни системи, което, по разбираеми причини е невъзможно.
- Рестрикциите по отношение на електронните магазини ще принудят част от туристическите агенти и туроператори да преместят част или дори цялата си дейност извън България. Индиректно, това означава редуция не само на работни места в самите туристически фирми, а и съкращения на дейността на български софтуерни компании и всички други услуги, които съпътстват туристическата дейност – финансови, счетоводни, дейности свързани с персонала, др., с всички последващи намаления на обороти, приходи, данъчни постъпления, осигурителни вноски и т.н.;
- Поради невъзможност да се справят с част от поставените в Наредбата изисквания, една част от туристическите агенции в България ще преминат на ръчно отчитане и хартиено документиране на продажбите. Отказването от използването на софтуерни системи от една страна ще постави тези фирми в неконкурентна позиция; от друга – ще създаде предпоставки за преминаването им в сивия сектор. Съответно, това ще генерира рискове от пропуски при последващо обслужване на клиентите, влошено качеството на услугата и в крайна сметка ще доведе до преориентация към други туристически агенции, в т.ч. и към чуждестранни, които и сега функционират свободно на българския пазар.
- Често, технологичните възможности на самите касови апарати не позволяват да бъдат спазени нормативните предписания на Наредба Н-18. Пример за такова неприложимо изискване към туристическата дейност е условието за предварително въвеждане - за всеки различен период от годината - на огромен брой цени във всеки касов апарат - всички цени по всички видове стаи, отстъпки за различни възрасти деца, отстъпки за допълнително легло и т.н., и т.н.
Огромният човешки ресурс, ангажиран систематично и постоянно с тези дейности автоматично предполага значително по-ниската конкурентност на електронните магазини на българските туристически агенти и туроператори.
- Изискването за изчакване на одобрение от НАП в рамките на 2 работни дни на „изменена версия“ в случаите на отстраняване на софтуерни дефекти, които дори нямат отношение към изискванията на Наредба Н18 на практика ще извади от конкуренция българските системи за резервации на туристически услуги, респ. българския бизнес от пазара на туристически услуги и европейските или глобалните системи.
- Рестрикциите на Наредба 18 наслагват върху по-ниската конкурентоспособност на българските туроператори и туристически агенти спрямо тези от Шенгенската зона още няколко неблагоприятни фактора:
- Понастоящем, един турист от трета страна, при закупуване на услуга в една шенгенска страна, с шенгенската виза си осигурява на практика пътуването в цяла Европа. Визата, която ще му е необходима за България му осигурява пътуването само в

България, Румъния и Хърватия, което логично предполага значително по-слабия интерес към пътуване в България.

- Възможността за ползване на една обща утвърдена на световния финансов пазар единица като еврото във всички Европейски дестинации е допълнителен фактор в полза атрактивността на предлаганите от европейските туроператори туристически услуги спрямо тези на българските.

На основание на горното, като подчертават, че допълнителната финансова тежест, която генерира въвеждането на Наредба Н-18 за българските туристически фирми - предимно микро и малки предприятия ще има критични последици за българския туризъм и качеството на националния туристически продукт, няма да подобри контрола или защитеността на националния фиск и може да доведе до разрастване на сивата икономика в сектора, долуподписаните организации отправят настоятелен апел за изваждане на туроператорската и туристическата и агентска дейност от обхвата на правната норма.

В заключение, бихме искали още веднъж да декларираме готовност за експертно участие във всички инициативи на държавата за устойчиво позициониране на туристическа дестинация България на световната туристическа карта и предлагаме провеждане на кратка работна среща в удобно за Вас и Вашия екип време, на която да представим в детайли своята позиция и конкретни предложения.

С уважение,

Даниела Стоева
Председател УС на АБТТА

Светлана Атанасова
Председател на УС на БАТА

Венцислав Кръстев
Председател на УС Сдружение Туризм